

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видане Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ринку вулиця Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

"ТРЕМТИ НЕНАВИСНА ШЛЯХТО -- ДНІ ТВОЇ ПОРАХОВАНИ".

Тамі клані лунають по цілому Радянському Союзу на численних мітингах, демонстраціях, на плякатах демонструють робітників і червоноармійців. Червоноармійці демонструють по вулицях радянських міст озброєні, відбисуючи на сонці бангетами.

Це з приводу суду польської шляхти над т. Ланьцуким, з приводу провокаційного вбивства Багінського і Вечоркевича, які мав бути винятком за польських шпівнів в Радянському Союзі.

На Україні демонстрації відбулися у всіх містах, а зокрема в Харкові й Києві. В Києві демонстрації відбувалися через два дні і закінчили всі вулиці. Як в Харкові, так і в Києві демонстранти приходили перед будинки радянської влади і ставили тут свої вимоги. У відповідь на це Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет відбув спеціальне засідання, на якому ухвалив домагання до Всеукраїнського Ц.В.К., щоб той заговорив з польською шляхтою гострою мовою.

Почувши цей загрозливий голос працюючих мас Радянського Союзу, польська шляхта скрутилася, наказала своєму консулу в Мінську видати назад радянській владі ксьондза Усака, зреклася секретаря польського консульства в Тифлісі Лукашевича, які мали бути винятком за Багінського і Вечоркевича. Беріть собі їх, мовляв, і поступіть з ними так, як ми поступили з Багінським і Вечоркевичом. тільки днішть нас в спокую.

А що на спокій мало вигляді, польська шляхта спільно вислала до Парижа свого міністра військових справ, Сікорського, а той почав в Парижі хвалитися, скільки то мільйонів війська має Польща. Говорив про кордон Німеччини, Литви, але на думці мав кордон Радянськи.

Масові демонстрації протесту працюючих мас в Радянському Союзі проти білого терору в Польщі свідчать, що радянські маси ні на хвилину не забувають про свою злодійську сусідку. Слідить за кожним її кроком, за кожною в ній подією. Кожне вбивство, кожний засуд робітника чи селянина в Польщі працюючі Радянських Республік беруть в рахунок і колись, разом з працюючими масами Польщі та всіх окупованих нею українських, білоруських, литовських і німецьких земель — предстануть шляхти рахунок. І рахунок цей буде дорогий. Своєю кровю заплатять за него польська шляхта.

КРИЗА ФРАНЦУЗЬКОГО УРАДУ.

У Франції, центрі європейського імперіалізму, урядова криза. Уряд Еріо зрегітував після того, як сенат не дав йому свого довіря у фінансовій справі. Іншими словами, фінансова криза спричинила кризу уряду. Побіда Франція так залуцталась в долгах, які вона затягнула на свою шию в Злучених Державах і Англії, та за які вона поручилась перед тими державами бувшої царської Росії, що тепер вона не може з них виплатитися.

Французькі імперіалісти дурили населення, що всі військові доври Франції сплатити Німеччина. Коли ж Німеччина не була в силі сплатувати належного на неї альянтами величезного військового відшкодування, французькі імперіалісти під проводом Пуанкаре й Фоша окупували велику індустриальну німецьку провінцію — Рур. Вони кинули туди 200-тисячну армію і почали "господарити": рабувати банки, вивозити вугля, оподатковувати ціле населення, а всякий спротив цьому насильству задумувати силою зброї.

Наслідок цієї окупації був той, що вона не заплатила навіть утримання в Рурі 200-тисячної французької армії. Одночасно ж окупація Німеччини привела до гострих непорозумінь між французькими і англійськими капіталістами. Цєю окупацією невдоволені були й американські капіталісти. Вагальні всі інші альянтські держави дивилися на окупацію Францією Німеччини, як на бажання забрати собі все те, що "належить" з Німеччини всім альянтським державам.

Отже сама непоплатність окупації і відношення до неї капіталістів Злучених Держав і Англії, перед якими Франція в долгах по вуха, спричинили гостре падіння французького франка, велику фінансову кризу у Франції. Це привело до упадку уряду Пуанкаре і до уступлення президента Мілерана. У Франції відбулися нові вибори і до влади прийшли так звані радикальні соціалісти. На місце Пуанкаре, прем'єром став соціаліст Еріо.

Еріо на спілку з тодішнім англійським, також соціалістичним, прем'єром МекДоналдом почали ратувати внутрішню і міжнародну кризу, в яку англійські і французькі імперіалісти затягнули держави. Перш всего Еріо пообіцяв, що відтягне французьке військо з Німеччини і за це дістав від американського мільярдера Моргана нову позичку та тимчасово врятував фінансову кризу Франції. Потім Еріо з МекДоналдом запросили до себе американського міністра закордонних справ Гоа, а з ним Доса з планом та віддали під їх контроль цілу Німеччину.

Отже замість непоплатності французької окупації Рура, лише частини Німеччини, вони пляном Доса окупували цілу Німеччину, посадивши в Берліні Морганового диктатора Юнга. Іншими словами: замість військової окупації, яка потягала за собою великі кошти самих окупантів і акцій противників німецьких капіталістів, соціалістичні прем'єри Англії і Франції окупували Німеччину американським капіталом за згодою самих німецьких капіталістів та... соціалістів.

Тепер, так би сказати, справа врятована і ні англійським, ні французьким капіталістам соціалістичні уряди більше не потрібні. Англійські капіталісти давно вже нагнали уряд МекДоналда в дубину, а уряд Еріо дотягує до цього часу. Ріжних способів шукали французькі капіталісти, щоб повалити уряд

Еріо і зарешті рішили не дати йому грошей (внутрішньої позички) і тим його дохтати.

І дохтати. Фінансова криза породила Еріо, фінансова криза його вбила. Даремно він старався доказати перед парламентом і сенатом, що всі післявійськові французькі уряди шакрували фінансами дотро більше, чим він; даремно він старався переконати французьких капіталістів, що він пляном Доса більше адер для них з Німеччини "відшкодування", чим імперіалістична трійця: Мілеран, Пуанкаре й Фош окупацією Рура. Нездатні французькі капіталісти й слухати не хочуть. Відлужив свою службу і забрайся, кажуть.

Еріо забрався. Соціалісти, які мають більшість в парламенті, чуються ображені і кажуть, що не згодяться на ніякий інший уряд, тільки на соціалістичний. Щось не хочеться їм вірити. Прадоподібно, що вони зникнуть і згодяться на коаліційний уряд. Потім поступено їх з того коаліційного уряду випросити. Коли ж вони таки не згодяться, то, як заявив президент Думерг, вони будуть примушені піддатись диктатурі такого уряду, який буде сформований без них.

Таку відлуду дістають соціал-угодівці від капіталістів за свої услуги.

Робітник.

ЯК СУДИЛИ ТОВ. ЛАНЬЦУЦКОГО.

Наслідки першої робітничої газети в Європі, які опісують початок і другий день" розправи над т. Ланьцуким в Перемішлі. Розправа над послом польського союму в загальної національній великій подією. Це не польська шляхта судила польського комуніста, представника польського робітництва т. Ланьцукого, — це всесвітня шляхта судила представника міжнародного пролетаріату.

Перед розпорою над Ланьцуким в цілому світі відбулися масові робітничі демонстрації. Тов. Ланьцукі отримав від комуністичних партій різних країн, навіть від китайської, численні привітні телеграми. Адвокати різних країн зголосили його боронити, між ними є адвокати, що знаються, світової слави. Ногер, один з найвидатніших юристів Парижа, зголосився до польського посольства в Парижі, щоб його допущено боронити т. Ланьцукого. Зголосилася ціла група адвокатів з Англії, трох з Радянського Союзу. Розуміється, всім їм відмовлено.

Прибув на розправу адвокат Розенфельд з Відня, як консультант, але суд йому також відмовив, бо... він не знає польської мови.

На процес до Перемішля з'їхалося багато закордонних кореспондентів та громадських діячів. З Варшави прибули українські посланці-комуністи, товариші Ланьцукого: Войтук, Пристуга та Пауцук; сенатори: український Маркович і білоруський Власов.

Головні боронити Ланьцукого, видатні польські адвокати Дубай, Яндяк та Возняковські. На початку розправи перед будинком суду зібралася тисяча маса народу, а по місті роз'їхали військовий патрулі.

При загальному піднесеному настроєві, в 10. год рано починається засідання. Поліція вводить т. Ланьцукого. Вигляд у нього бадорний. Прокурор пропонує вести справу при закритих дверях, мотивуючи це тим, що процес викликає широку погрологу в Польщі й за кордоном.

Не звважаючи на гарячі протести борони, суд рішив замкнути двері, даючи т. Ланьцукому право вибрати собі тільки трох довірених осіб, котрі можуть бути присутніми. Ланьцукі вибрав свою дружину, посла Холевича і журналіста Йосипа Ковальського.

Першого дня розправи тов. Ланьцукі "виголосив три-годинну політичну промову. Вже на початку показалося ціле безглузда обвинувачення, однак на день перед судом польський сойм не раз потвердив своє рішення про видачу Ланьцукого прокуратурі.

Другий день процесу тов. Ланьцукого був присвячений допитові свідків. Із 7-ми допитуваних свідків — шість працюють в дефензіві (охоранці), а сьомий — робітник. Допит свідків мав скандальний характер, цілком компромітучий обвинувачення. Голошний свідок, що на його свідченнях збудовано весь акт обвинувачення, агент дефензиви Павловскі, притиснутий до стінки обороною, оскільки плувався в своїх показаннях, що присяжним засідателям було очевидно, що Павловскі не став на тому мітингу, на якому виступав Ланьцукі.

Довівши, що свідчення Павловского є значайною дефензивною свідченням, оборона встановила, що свідок, робітник Чарнецький, був тероризований дефензивою. Будучи на мітингу Ланьцукого зовсім нічим, Чарнецький похвалився у коршмі, що він чув гарну промову. Його негайно було запрошено до дефензиви, де він підписав своє свідчення, від якого на суді рішуче відмовився.

Те ніякове становище, що утворилося для суду, пробував урятувати секретар дефензиви Мавскі, який повідомив, що за його відомостями, робітничий вождь — комуніст Ланьцукі має в Перемішлі пишну палатку квартиру, в якій є золотий і срібний сервіси. Оборона негайно після цієї заяви зажадала огляду квартири тов. Ланьцукого. Суд, не звважаючи на протест прокуратора, рішив зробити огляд квартири й в повному складі, разом з присяжними засідателями, обороною і довіреними особами, пішов на квартиру Ланьцукого. Брехні охоранки негайно було виявлено. Суд побачив, що Ланьцукі замешкує квартиру з 3-ох маленьких кімнат, в яких в одній міститься його посольська канцелярія, а в двох інших живе 4 осіб. Замість пишної спальні, яку розписував агент дефензиви, була вбога кімната, де стояли два невеликі залізні ліжка, а замість золотих та срібних сервісів, побачили звичайний посуд, що його вживають робітники. Перекі килими, про які говорила дефензива, були сірим полотном, яким було покрито каналу; Викриття брехоні справило на присяжних величезне враження. Прокуратори було дуже ніяково. На прощання багато присяжних представителів тиснули руку дружині Ланьцукого.

Так відбулися перші два дні розправи над Ланьцуким. Нещасна дефензива, бажуючи представити т. Ланьцукого як найстрашнішого, напхала, що він живе в розмальованих кімнатах, в срібні та золоті, мовляв за "московські рублі". І на цей поклеп.

3 міжнародного робітничого руху

ШВЕДСЬКЕ РОБІТНИЦТВО ЗА ЗАГАЛЬНИМ СТРАЙКОМ.

Буржуазна преса радіє з того приводу, що реформістські ватажки профруху в Швеції відкинули загальний страйк. "Політикер" — орган комуністів щодня подає думки багатьох різних робітничих організацій, що висловлюються за загальним страйком. На зборах синдикатів в Стокгольмі ухвалено резолюцію, в якій робітників закликається до загального страйку й до захоплення фабрик.

КИТАЙСЬКА КОМПАРТИЯ ЗАКЛИКАЄ ДО БОРЬБИ З ІМПЕРІАЛІСТАМИ.

В день похорону Сун Ят Сена центральний комітет китайської комуністичної партії оголосив маніфест, в якому, між іншим говориться: "Смерть Сун Ят Сена — це тяжка втрата для руху, але китайська комуністична партія запевняє всіх в тому, що революційний дух Сун Ят Сена живий. Виконавчий комітет партії Гоміндан повинен розвивати революційні принципи Сун Ят Сена й продовжувати його боротьбу проти імперіалізму та милітаризму".

РОБІТНИЧИЙ РУХ В ЯПОНІ.

В половині березня відбулася в Кобе, в Японії, чотирнадцятого річна конференція японської федерації праці.

На порядку денний поставлено було і справу реорганізації федерації, як політичної партії.

Конференція цього року має

ОСОБЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ З ТОЇ ПРИЧИНИ, ЩО ВЕСЬ ЧАС ЗРОСТАЄ РЕВОЛЮЦІЙНА КЛАСОВА СВІДОМІСТЬ НЕ ТІЛЬКИ ЧЛЕНІВ ФЕДЕРАЦІЇ, АЛЕ ВЗАГАЛІ ВСІХ ТРУДЯЩИХ МАС ЯПОНІЇ, ЗМІЩУЄТЬСЯ ПРОФЕСІЙНАСЬКИЙ РУХ ПОЗА КОНФЕДЕРАЦІЮ Й ЗАГРОЖУЄ ОСТАННІЙ ВИТЕРЕДИТИ Й В ОРГАНІЗАЦІЇ РОБІТНИЧИХ МАС; А ТАКОЖ ЧЕРЕЗ ЗБІЛЬШЕННЯ БЕЗРОБІТТЯ Й ПРОЛЕТАРІЗАЦІЇ ТРУДЯЩОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ.

Конференція ухвалила резолюцію, де вітає заключення угоди Японії з С.Р.С.Р.

ОТ ТОБІ І КООПЕРАЦІЯ.

На ґрунті пред'явлення службовцями кооперативів в Північній Англії економічних вимог, усі кооперативні організації Північної Англії оголосили службовцям локаут. Локаут охопив 20.000 робітників.

ФРАНЦ. РОБІТНИКИ ПРОТИ ТЕРОРУ В ПОЛЬЩІ.

На мітингу, влаштованому в Парижі на честь Комуні, було більш 6.000 осіб. Виступали представники комуністичної партії, унітарної конфедерації праці, МОДР-у й представник польських робітників. Промовці згадували велику роль комуні, відзначили, що комуна була попередницею російської жовтневої революції. Разом з тим усі промовці гостро осуджували білий терор і протестували проти суду над Ланьцуким. Мітинг одностайно вибрав делегацію для передачі польському посольству в Парижі протеста з цього приводу.

Конференція цього року має

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ В. ЛЕНІНА В ГАЛИЧИНІ.

"Діло" з запізненням, очевидно через цензурні причини, подає, як відбувалися в Галичині роковини смерті Леніна.

"В кількох селах Дрогобицького повіту, а головню в Бориславському басейні (центрі нафтовій промисловості) в роковини смерті Леніна (21. січня) повилися на вершках дерев, дзвінчик, та на вежах будинків червоної прапори. На будинках нафтових підприємств та на віях нафтових королів красувалися картки з портретом помершого комуністичного вождя".

Цей факт польська преса цілком промовчала.

ПРОТИ БІЛОГО ТЕРОРУ В ПОЛЬЩІ.

Дня 21. березня відбулася в Харкові величезна демонстрація проти білого терору в Польщі. В демонстрації взяло участь робітництво всіх фабрик і заводів а також червоноармійці. Червоноармійці демонстрували в повному озброєнні. На одному з плякатів червоноармійців був напис: "Тремти ненависна польська шляхта — дні твої пораховані!"

В Горішньому Шлезку закінчився процес комуністів за судженням 8 комуністів на ув'язнення до 4 років.

Засуджені комуністи зустріли присуд окликами: "Хай живе комуністична партія!", "Хай живе диктатура пролетаріату!" "Хай живе німецька радянська республіка!"

ГОЛОД В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

(Страшний, але давно передбачуваний гість.)

Зажурилися українські селяни. Зажурилися, бо нічого їсти, нічим засіяти поля на весну, нічим прокормити останків худоби, які ще не випродано.

Журяться і потішають себе надією, яка на жаль дуже часто заводиться і обманює, що не так далеко вже й до нових жнив, котрі повинні загоїти рани, заподіяні неврожам і другими нещастями минулого року.

Тимчасом справа не так проста й ратунок з нинішнього важкого економічного положення на селі не так то й легкі.

Бо на сьогоднішню катастрофу зложилось багато найріжніших причин, котрі не є так скоро проминаючі, як і на блищу будучість утрудняти, а то й унеможливити будуть всякі прихатцем приміновані, випадкові ліки...

Економічне нещастя, яке впало на наше село, це не випадкове лихо, бо заповідань його вже перед тим цілий ряд чинників. І уважне око, яке слідить за всіми проявами життя наших останніх літ, давно вже могло передбачити, що до голоду прийде і що він неминуний, що від нього нам не втекти...

Бо що-ж таке голод? Голод, це класове нещастя, яке час до часу спадає на широкі маси населення. Залежить це від стану суспільної господарки в даному краю чи державі. А де нема плану в господарстві, де все залежить від хитань мінити, там все треба сподіватися несподіванок і скоків, які дуже часто прибирають сумну, страшну форму.

Відноситься це в рівній мірі до промислової господарки по містах, як і хліборобської по селах.

Нині в цілій Польщі переживаємо велику господарську кризу, а рівночасно велику доріжню. В промислових центрах тисячі робітників позбавлено праці, зарібку і хліба. В одній Лодзі около 50.000 робітничих родин без занятія — в голоді і холоді.

Сотки тисяч, котрі перше

довели. І причини ті не нові, не нинішні...

Передім по черзі: На першим плані стоїть тут війна і воєнне знищення. Війна знищила і центри промисловості, знищила і села, позбавила і вартатів праці і робітників і селян.

Зачав відбудовуватися промисел, відбудова та йшла скорішим темпом, як по селах. Бо промисел дістав на це відповідні кредити. Село тих кредитів майже зовсім позбавлене. А було тут що відбудувати! В самій тільки Східній Галичині, Волині, Поліссю і Підляшшю зруйнувала війна понад мільон будинків. І це все мусіло село майже в цілості відбудувати само своїм власним коштом, при ніякій, або дуже незначній допомозі з боку держави.

Відбудова йшла поволі і ще до тепер на половину не скінчена...

Це одне джерело, котре поклало масу економічних засобів села.

Але війна нищила по селах не тільки будинки господарські, вона забрала і багато худоби, збіжжя, паці, людей і т. д., і т. д. Це також підкосило матеріальні сили села в дуже значній мірі.

Прийшло обниження вартості гроша. Робітники і селяне перенесли його тгар головно на своїй шкурі і на своєму жолудкові. Вони не вилі і не могли грати і бавитися в спекуляції на звижку долара і знижку марки, як це робили банкіри, купці і промисловці, збиваючи з того величезні зиски. Вони падали тільки жертвою тих спекуляцій. Польський вчений економіст Штурм де Штрем обчислив, що сума інфляційного податку стягнена з найширших кругів працюючого населення, вносить кілька мільярдів золотих франків.

Той дохід покривав кілька літ всі державні видатки, а рівночасно наповняв грубою грошовою банкі і кишені різних спекулянтів. Це була третя причина масового зубожіння села і міста, а за тим загостила до них нужду за своїм невідступним товаришом (голодом).

І тут і там був цілий ряд подібних, а навіть однорідних причин, які до того положе

(“Світло”.)